

EAPN¹ KÜLDÖTTGYÜLES 2005 – ZÁRO NYILATKOZAT

A Társadalmi Összetartozás Agenda tényleges megvalósítása – Ígéreték helyett valóságot!

Az EAPN 2005. november 24-26-án az angliai Liverpoolban tartotta meg 16. Küldöttgyűlését. Az európai hálózat ezen Küldöttgyűlésén fogadta tagjai közé a ciprusi és a norvég taghálózatokat. A rendezvény fő témája „A társadalmi összetartozást célzó programok tényleges megvalósítása” volt. A Küldöttgyűlés záró akkordjaként a delegáltak az alábbi nyilatkozatot fogadták el:

Az EAPN Küldöttgyűlésén részt vevő delegáltak komoly aggodalommal tekintenek az Európai Unió számos tagállamában **növekvő egyenlőtlenségekre, a hátrányos megkülönböztetés fokozódására és a hátrányos helyzetű közösségek leszakadására, elidegenülésére**. Nem mehetünk el mindezen jelenségek mellett, amelyek a szociálpolitikába és a szociális programokba történő beruházás hiányából fakadnak. Ezen tendenciák megállításához az Európai Unió társadalmi összetartozást célzó stratégiájának központba helyezésére, hatékonyságának növelésére és a társadalmi kohézió erősítésére van szükség.

Az Európai Unió által felállított politikai prioritások nagyban hozzájárulnak a növekvő egyenlőtlenségekhez. Ennek megfelelően a Küldöttgyűlés bosszúságát fejezte ki a következőkkel kapcsolatban:

- A Lisszaboni Stratégia felülvizsgálatának központi elemét képező Nemzeti Reform Programok (National Reform Programmes²) teljes mértékben nélkülözik a társadalmi összetartozás és társadalmi kohézió kérdéseire adandó válaszokat. Az, hogy ezen dokumentumok nem foglalkoznak a társadalmi kohézió témájával, közvetlen következménye az Unió vezetői által meghozott döntésnek, melynek értelmében a megújított Lisszaboni Stratégia fókuszában elsősorban a foglalkoztatás és a növekedés állnak.
- Napvilágot látott az állam és korányfők által 2000-ben Nizzában elfogadott, a társadalmi összetartozás növelésére vonatkozó átfogó és közös célkitűzések gyengítésére vonatkozó javaslat. Félő, hogy a javaslat következményeként csökkenni fog a Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Tervek megvalósítása iránti politikai elköteleződést. Nem fogjuk elfogadni ezen Tervek stratégiai fontosságának bárminemű csökkenését, illetve szerepük gyengítését a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni politikák továbbfejlesztésében.
- A Strukturális Alapokra vonatkozó új keretszabályozással kapcsolatos jelenlegi tárgyalások és tervezés elmulasztja a társadalmi összetartozás problémájának központi kérdésként kezelését.

¹ European Anti Poverty Network – Európai Szegénységellenes Hálózat www.eapn.org (Magyar Szegénységellenes Hálózat – www.eapn.hu vagy www.hapn.hu)

² Magyarországon Nemzeti Akcióterv néven futó dokumentum

Hasonló módon hiányzik a nem kormányzati szervezetek (civiliek) teljes jogú partnerként történő elismerése a Strukturális Alapok irányításában és felhasználásában.

A nemzeti és Uniós szinten meghatározott politikai prioritásokat ezen problémák fényében újra kell gondolni. A Küldöttgyűlés felszólítja valamennyi érintett szereplőt és különösen a nemzeti és Uniós szintű politikai vezetőket, hogy:

1. Erősítsék meg egy olyan **Szociális Európa** képét, ahol bármely állampolgár és lakos ténylegesen gyakorolhatja valamennyi alapvető jogait, beleértve a gazdasági, szociális és kulturális jogokat. Az Európai Szociális Modellről folyó diskurzusnak ezen jövőkép erősítését kell megcéloznia, és törekednie kell valamennyi állampolgár és az Unióban élő bevonására annak érdekében, hogy az Európai Unió mint „projekt” közelebb kerüljön az emberekhez.
2. Biztosítsák, hogy a felülvizsgált Lisszaboni Stratégia központi elemét alkotó **Nemzeti Reform Programok** különös hangsúlyt helyeznek a társadalmi összetartozás és társadalmi kohézió növelésére.
3. Erősítsék meg saját elköteleződésüket az **Unió társadalmi összetartozás stratégiája** és a **Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Tervek** megvalósítása iránt. Ez alatt értjük a politikai koordináció javítását mind Európai mind pedig tagállami szinten, a Nemzeti Parlamentek és a különböző kormányzati szintek hatékonyabb bevonását, valamint a szegénység és társadalmi kirekesztés ellen küzdő civil szervezetekkel történő együttműködés kiterjesztését. A Nemzeti Cselekvési Tervek hatékonyságának biztosításához a megfelelő pénzügyi források befektetésére van szükség. A Terveknek továbbra is a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni politikák fő hajtóerejének kell maradnia.
4. Biztosítsák, hogy az állam- és kormányfők által 2000-ben Nizzában megfogalmazott **átfogó és közös célkitűzések** a központi elemét képezik majd az Európai Bizottság javaslatának, amely a Nyitott Koordinációs Módszer szociális védelem és társadalmi összetartozás témáira történő kiterjesztésére vonatkozik.
5. Biztosítsák, hogy a **hátrányos megkülönböztetés csökkentését és a társadalmi kohézió növelését célzó politikák kiegészítik egymást**. Garantálják, hogy a Társadalmi Összetartozásról Szóló Nemzeti Cselekvési Tervek megfelelő választ adnak a hátrányos megkülönböztetést, különösen rasszizmust elszenvedő egyének és közösségek problémáira.
6. Ismerjék el az Unióba történő bevándorlás történelmi gyökereit, és **foglalkozzanak a már az Unió területén élő bevándorlók nehézségeivel**. Első lépésként tagállami és Uniós szinten is átfogó és koherens integrációs politikák kidolgozására van szükség, amelyek hozzájárulnak a bevándorlók gazdasági, civil és politikai részvételének növeléséhez. Az Unió nem zárhatja le határait a gazdasági bevándorlók előtt. Ezzel egy időben szükség van mindazon, már létező nemzetközi kötelezettség vállalások megvalósítására, amelyek a globalizációs folyamatok által keltett társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentését célzó fejlesztéspolitikákba és eszközökbe történő beruházásra vonatkoznak.

7. Biztosítsák, hogy a foglalkoztatás központi kérdésként kezelése hozzájárul egy **befogadó munkaerőpiac** kialakításához, ahol mindenki, aki tud dolgozni, minőségi munkához juthat, ezenközben érzékelhetően csökkentve a dolgozó szegények számát. A foglalkoztatáspolitikáknak egyenlő esélyeket és azonos fizetéseket kell kínálniuk a nők és férfiak számára. E mellett megfelelő támogatást kell nyújtaniuk a rászoruló családtagok ellátásához kapcsolódó költségekhez, valamint a munka, a családi és a közösségi élet összeegyeztetéséhez. A szociális gazdaság fontossága meg kell, hogy jelenjen a foglalkoztatáspolitikákban.
8. Ismerjék el teljes jogú partnerként a nem kormányzati szervezeteket a Strukturális Alapok irányításában és felhasználásában, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy felszabaduljanak mindazon **hihetetlen potenciálok, amelyek az Alapokban rejlenek**, s amelyek hozzájárulhatnak az Unión belüli társadalmi összetartozás és társadalmi kohézió növeléséhez. A civil szervezetek hozzáféréseinek biztosítása lehetőséget teremt arra, hogy a Strukturális Alapok felhasználása jobban igazodjon a hátrányos helyzetben élő egyének és közösségek szükségleteihez, valamint arra is, hogy az érintett egyének és közösségek bevonásával fejlesszünk és valósítsunk meg programokat. Az érintett emberek és közösségek közvetlen részvétele nélkülözhetetlen ahhoz, hogy garantáljuk, hogy az Alapok válaszolnak szükségleteikre és a hozzájárulnak a számukra megfelelő lehetőségek megteremtéséhez. A civil szervezetek Strukturális Alapokhoz történő hozzáférést nem gátolhatják meg a nemzeti hatóságok bürokratikus eljárásmodjai és elvárásai. Mindez különös fontossággal bír ezen időszakban az Unió új tagállamaiban.
9. Erősítsék meg a **részvételi demokrácia és a civil párbeszéd** lehetőségeit, és – kiemelten – biztosítsák, hogy a szegénységet, társadalmi kirekesztést és egyenlőtlenségeket megtapasztaló emberek és szervezeteik számára rendelkezésre álljanak mindazon szervezeti kapacitások, a részvétel strukturái és a pénzügyi támogatás, amely biztosítja részvételüket. A Szegénységet és Társadalmi Kirekesztést Megelő Emberek Európai Találkozóit, valamint a Találkozóhoz kapcsolódóan számos tagállamban megrendezett programok olyan jó példaként szolgálnak, amelyet tovább kell vinni és fejleszteni.
10. Garantálják mindenki jogát a **minőségi szociális szolgáltatásokhoz**, csakúgy mint az egészségügyi és foglalkoztatáshoz kapcsolódó szolgáltatásokhoz, valamint a **közjavakhoz**, mint a tüzelőanyag és a víz. Biztosítsák a megfelelő közhatalóságok kontrollját és szabályozását mindenez szolgáltatások felett.

Botrányosnak és elfogadhatatlannak tartjuk a kiterjedt szegénység folyamatos jelenlétét egy olyan gazdag társadalomban, amilyen az Unió. A Nemzeti Cselekvési Tervek következő köre (2006-2009) az Uniót ténylegesen tovább kell, hogy mozdítsa a közösen meghatározott cél elérése felé, miszerint „ténylegesen csökkenteni kell a szegénységet 2010-ig”. Ahogyan a Szegénységet és Társadalmi Kirekesztést Megelő Emberek 4. Európai Találkozásának résztvevői megfogalmazták: **„A szegények nem várhatnak”**.